

Lasten kansallisen rokotusohjelman rokotteiden kattavuudet

Anniina Virkku

20.3.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Lasten rokotuskattavuudet julkaistu 14.3.2023

- THL tiedote:
Pikkulasten rokotuskattavuus on Suomessa hyvä – joidenkin rokotteiden kattavuuksissa kuitenkin pientä laskua
- Tilastoraportti:
Vuonna 2020 ja 2015 syntyneiden lasten rokotuskattavuudet

Vuonna 2020 ja 2015 syntyneiden lasten rokotuskattavuudet Pikkulasten rokotuskattavuus on Suomessa hyvä – joidenkin rokotteiden kattavuuksissa kuitenkin pientä laskua

PÄÄLÖYDÖKSET

- Pikkulasten rokotuskattavuus on Suomessa korkea.
- Vitosrokotteen ja MPR-rokotteen kohdalla vuosina 2019 ja 2020 syntyneillä rokotuskattavuudet ovat hieman aiempaa matalampia.
- Kolmeen ikävuooteen asti täysin rokotamattomien lasten osuus on vuonna 2020 syntyneissä korkeampi kuin aiemmissa ikäluokissa.
- Rokotuskattavuuksissa on rokotekohtaista ja alueellista vaihtelua.
- Rokotusten kirjaamiseen ja tiedonsiirtoon liittyvien ongelmien vuoksi todelliset rokotuskattavuudet ovat todennäköisesti hieman korkeampia kuin rokotuskäytön luvut.

Pikkulasten rokotuskattavuus on Suomessa vakiintunut hyvälle tasolle, ja vuonna 2020 syntyneiden lasten rokotuskattavuus on valtakunnallisesti korkea. Alueellisesti rokotuskattavuudet vaihtelevat kuitenkin joidenkin rokotteiden osalta voimakkaastikin. Ensimmäisen kerran on nähtävissä myös täysin rokotamattomien pikkulasten osuuden vähenemistä kasvua.

Tässä tilastoraportissa raportoidaan vuonna 2020 syntyneiden pikkulasten rokotuskattavuudet rokotteittain, vuonna 2015 syntyneiden lasten nelosrokotteen ja MPR-rokotteen toisen annoksen kattavuudet sekä rokotamattomien lasten osuus vuosina 2020 ja 2015 syntyneissä lapsissa.

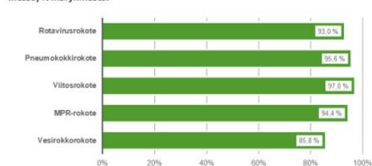
Vuonna 2020 syntyneiden osalta raportoidaan niiden rokotusten kattavuudet, jotka suositellaan annettavaksi 19 kuukauden ikään mennessä ja 2015 syntyneiden osalta ne rokotukset, jotka suositellaan annettavan 4- ja 6-vuotiaana.

Vuonna 2020 syntyneistä lapsista 97 prosentille aloitettiin vitosrokotussarja (suojaa kurkkumädästä, jyvikkakourituksesta, hinkuyskältä, poliolta ja Hib-taudilta). MPR-rokotussarja (suojaa tuhkarokolta, sikaudilta ja vihurirokolta) aloitettiin noin 94 prosentille lapsista. (Kuvio 1) Vaikka kattavuudet ovat edelleen korkeita, vuosina 2019 ja 2020 syntyneillä vitosrokotteen ja MPR-rokotteen kattavuuksissa on kuitenkin nähtävissä pientä laskua aiempiin ikäluokkiin verrattuna. Myös nelosrokotteen (suojaa kurkkumädästä, jyvikkakourituksesta, hinkuyskältä ja poliolta) kattavuudessa on laskua verrattuna vuonna 2014 syntyneisiin. Vuonna 2015 syntyneistä lapsista 93 prosenttia on saanut nelosrokotteen.

Kolmeen ikävuooteen asti täysin rokotamattomien lasten osuus on hieman korkeampi vuonna 2020 syntyneiden lasten keskuudessa kuin aiemmissa ikäluokissa. Kahdeksaan ikävuooteen asti rokotamattomien osuus ei ole kuitenkaan merkittävästi kasvanut edelliseen ikäkohorttiin verrattuna.

Lasten rokotuskattavuuksissa on aiempien vuosien tapaan runsasta alueellista vaihtelua. Yleisesti rokotuskattavuudet ovat korkeimpia itäisessä Suomessa, kun lännessä kattavuudet ovat usein rokotteen osalta matalampia.

Kuvio 1. Vuonna 2020 syntyneiden lasten rokotuskattavuudet rokotteittain Suomessa, % ikäryhmästä.

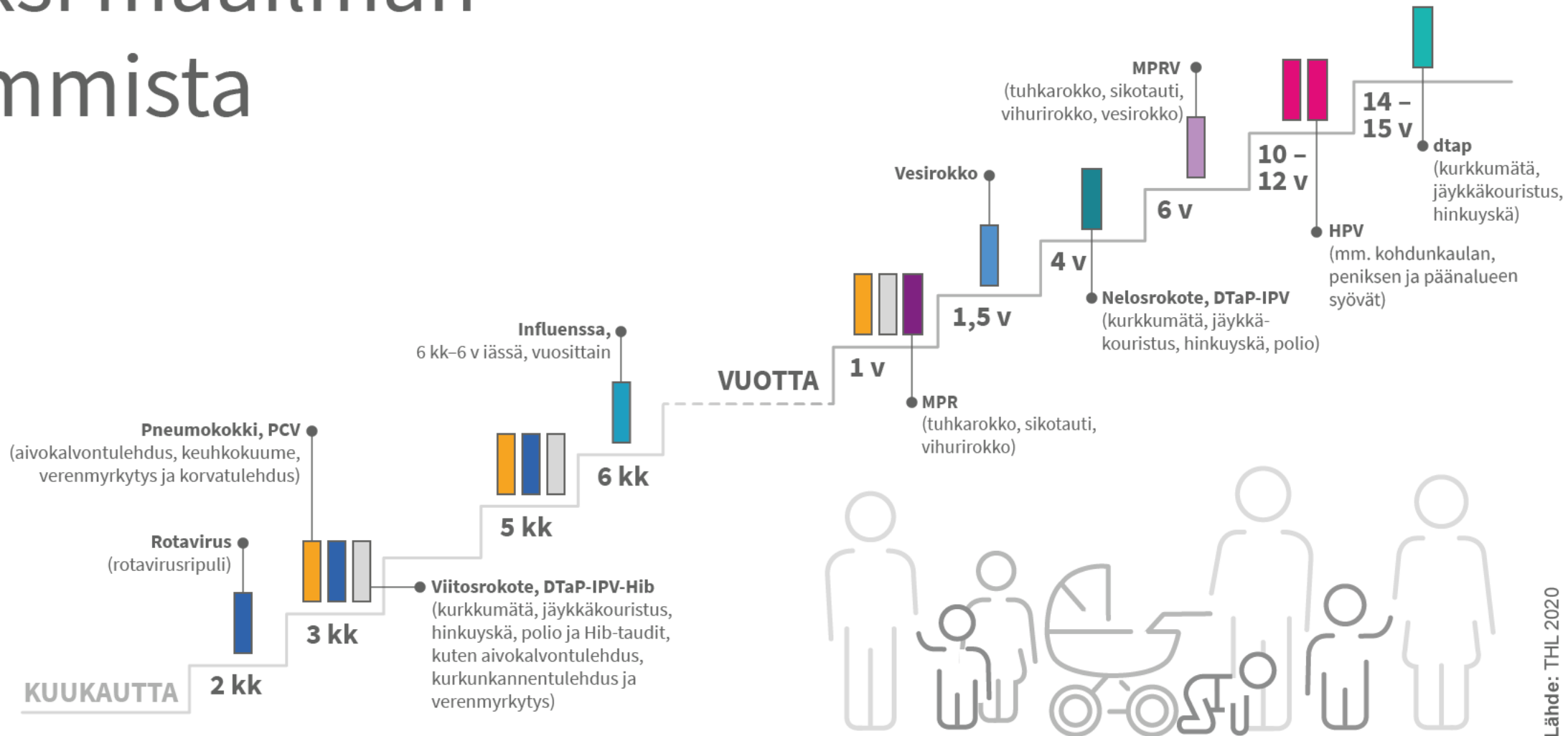
Annina Virkku
etunimi.sukunimi@thl.fi
Camilla Jordman
etunimi.sukunimi@thl.fi
Mia Kontio
etunimi.sukunimi@thl.fi
Jonas Sundman
etunimi.sukunimi@thl.fi

Lasten rokotuskattavuuksien raportointi

- Lasten rokotuskattavuudet raportoitu aiemmin verkkosivulla ja tiedotteessa
 - Ennen pandemiaa julkaistiin myös terveystieteelliset raportit
- Tänä vuonna julkaistaan ensimmäistä kertaa tilastoraportti lasten rokotuskattavuuksista
 - Valtakunnallisen ja kuntatason lisäksi tiedot raportoidaan ensimmäistä kertaa myös hyvinvointialueitasolla
- Vuosittain raportoidaan niiden ikäryhmien rokotuskattavuudet, jotka täyttävät kuluvana kalenterivuonna 3 tai 8 vuotta
 - 3 vuotta täyttävistä ikäluokista raportoidaan pikkulapsena (0-18kk) annettavat rokotteet, 8 vuotta täyttävistä nelosrokote ja MPR-rokotteen 2. annos

Lasten ja nuorten rokotusohjelma

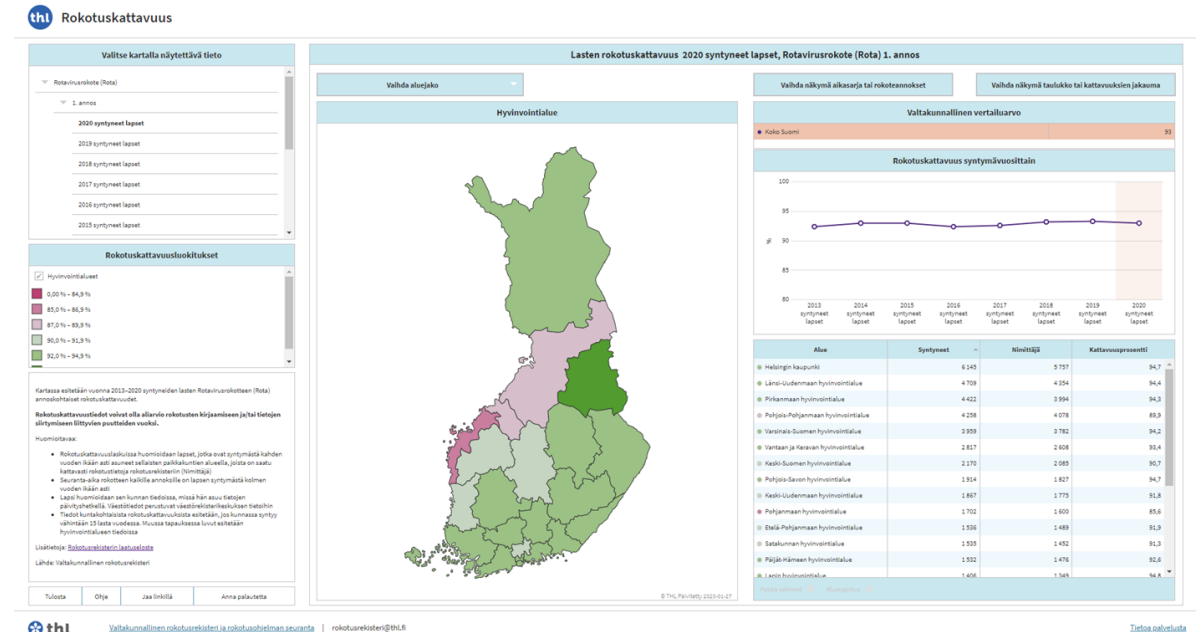
on yksi maailman
laajimmista

Lasten rokotuskattavuudet karttaesityksissä

Lasten rokotuskattavuustiedot ovat saatavilla myös karttaesityksistä:

- [Karttaesitys lasten rokotuskattavuudesta](#)
- [Karttaesitys rokottamattomien lasten osuuksista](#)
- [Karttaesitys pikkulasten ajantasaisesta rokotuskattavuudesta](#)
 - 0-2-vuotiaiden ajantasaiset rokotuskattavuustiedot, päivittyvät kuukausittain

Vinkkejä karttaesitysten tarkasteluun

- Kartat ovat interaktiivisia, eli voit valita erilaisia näkymiä
 - Valitse ensin rokote, jota haluat tarkastella ja klikkaa sen jälkeen syntymäkohorttia, jota haluat tarkastella
 - Kohdasta ”Vaihda aluejako” voit valita eri aluetasoja tietojen tarkisteluun: hyvinvointialueet, kunnat
 - Voit vertailla alueellisia tietoja koko maan tasoon tai muihin alueisiin
- Jos alue näkyy kartassa harmaana,
 - alueelta ei ole kertynyt riittävästi tietoja ja alueellisia rokotuskattavuuksia ei voida arvioida tai
 - alueella syntyvyys on alle 15 lasta vuodessa ja yksityisyssuojan vuoksi rokotuskattavuustietoja ei ilmoiteta
- Jos kattavuuskäyrä laskee voimakkaasti alaspäin, useimmiten tilanne johtuu katkoista tai muusta ongelmasta rokotustietojen siirtymisessä potilastietojärjestelmästä rokotusrekisteriin (=ongelmia Avohilmo-tiedonsiirrossa)

Lisää vinkkejä karttojen käyttöön: [Diasarja: Lasten rokotuskattavuus on hyvä](#) 27.10.2022

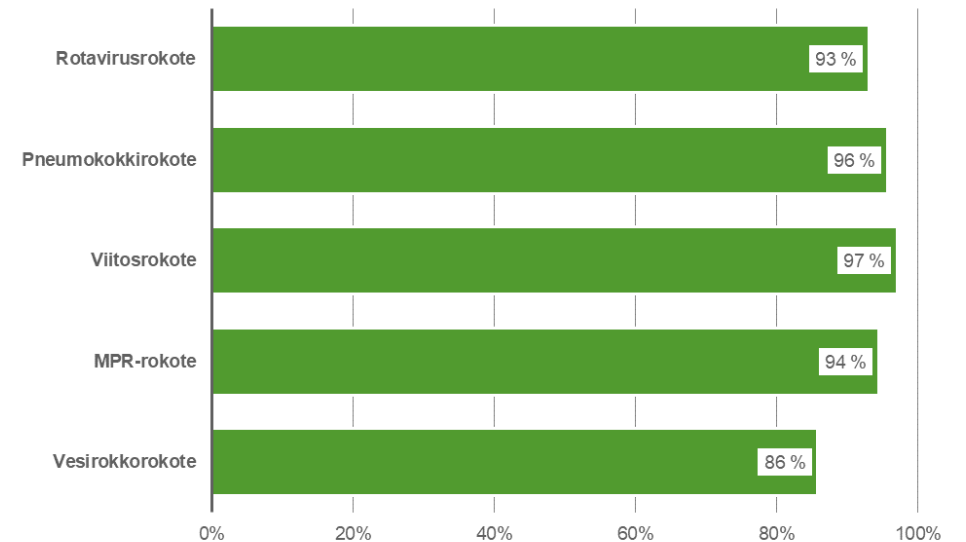

Vuonna 2020 ja 2015 syntyneiden lasten rokotuskattavuudet ja rokottamattomuus

Lasten rokotuskattavuus on Suomessa hyvä

Vuonna 2020 syntyneet

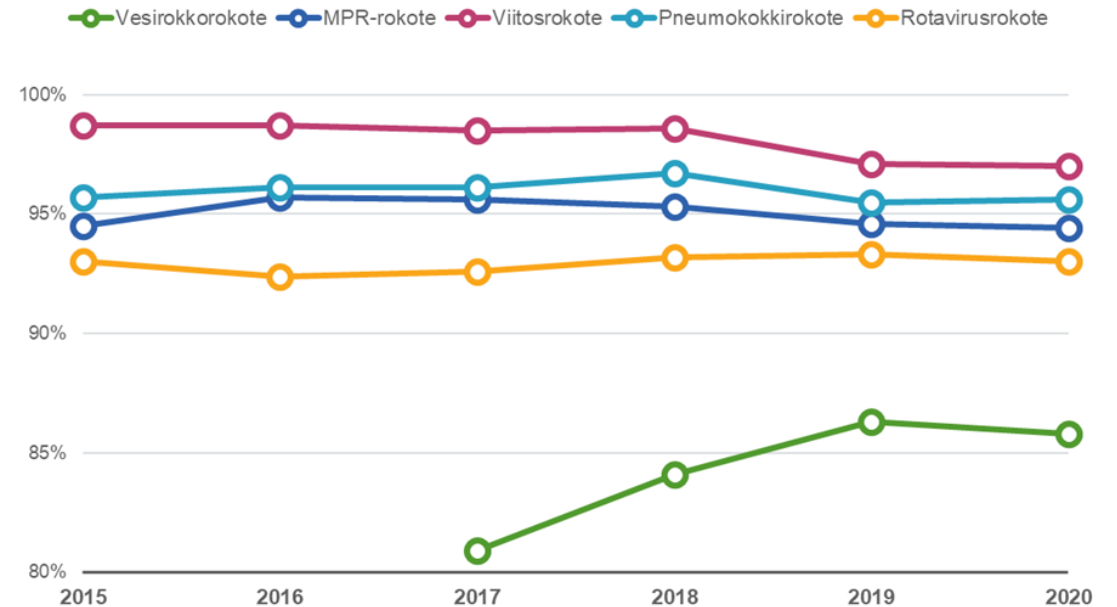
- Kurkkumädältä, jäykkäkouristukselta, hinkuyskältä, poliolt ja Hib-taudeilta suojaava **viitosrokotussarja** aloitettiin 97 %:lle lapsista
- **Pneumokokkirokotussarja** aloitettiin noin 96 %:lle lapsista
- **Rotavirusrokotussarja** aloitettiin 93 %:lle lapsista
- Tuhkarokolta, sikotaudilta ja vihurirokolta suojaavan **MPR-rokotteen** ensimmäisen annoksen sai noin 94 % lapsista
- **Vesirokkorokotteen** sai noin 86 % lapsista

Joidenkin rokotteiden kattavuuksissa pientä laskua 1/2

Vuonna 2019 ja 2020 syntyneillä viitosrokotteen ja MPR-rokotteen kattavuudet matalampia kuin aiemmissa ikäluokissa.

- Mahdolliset syyt laskulle?
 - Tiedonsiirron ja kirjaamisen puutteet
 - Korona vaikuttanut neuvolakäyntien toteutumiseen?

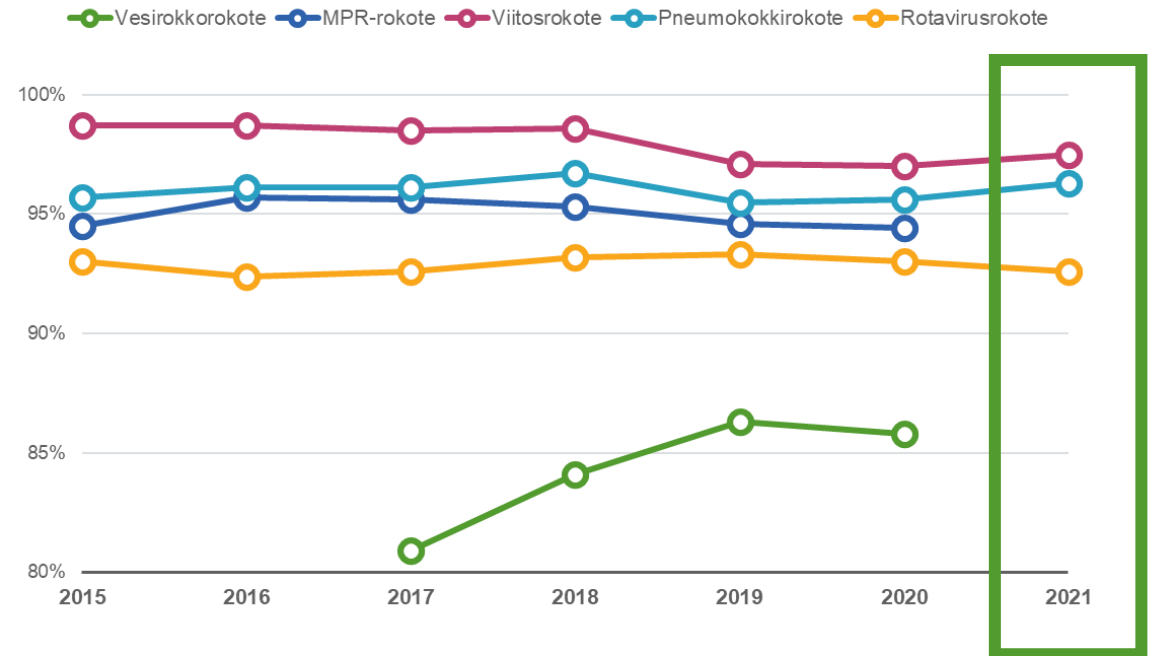

Joidenkin rokotteiden kattavuuksissa pientä laskua 2/2

Vuonna 2019 ja 2020 syntyneillä viitosrokotteen ja MPR-rokotteen kattavuudet matalampia kuin aiemmissa ikäluokissa.

- Mahdolliset syyt laskulle?
 - Tiedonsiirron ja kirjaamisen puutteet
 - Korona vaikuttanut neuvolakäyntien toteutumiseen?
- Vuonna 2021 syntyneillä viitosrokotteen kattavuudessa ei kuitenkaan enää nähdä laskua.

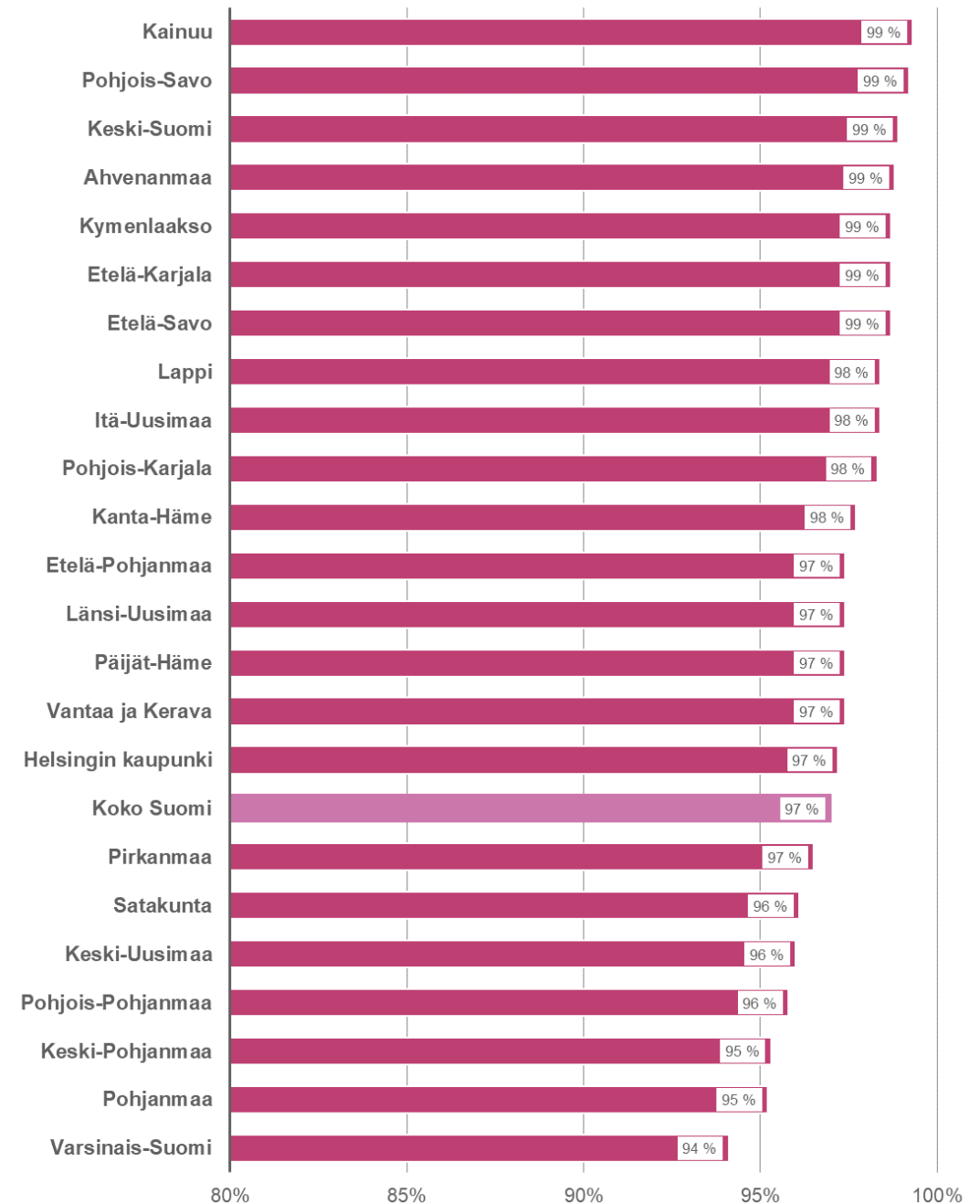
[Karttaesitys pikkulasten ajantasaisesta rokotuskattavuudesta](#)

Rokotuskattavuudet hyvinvointialueittain: viitosrokote

Viitosrokotteen kattavuudet ovat lähes koko maassa hyvin korkeita.

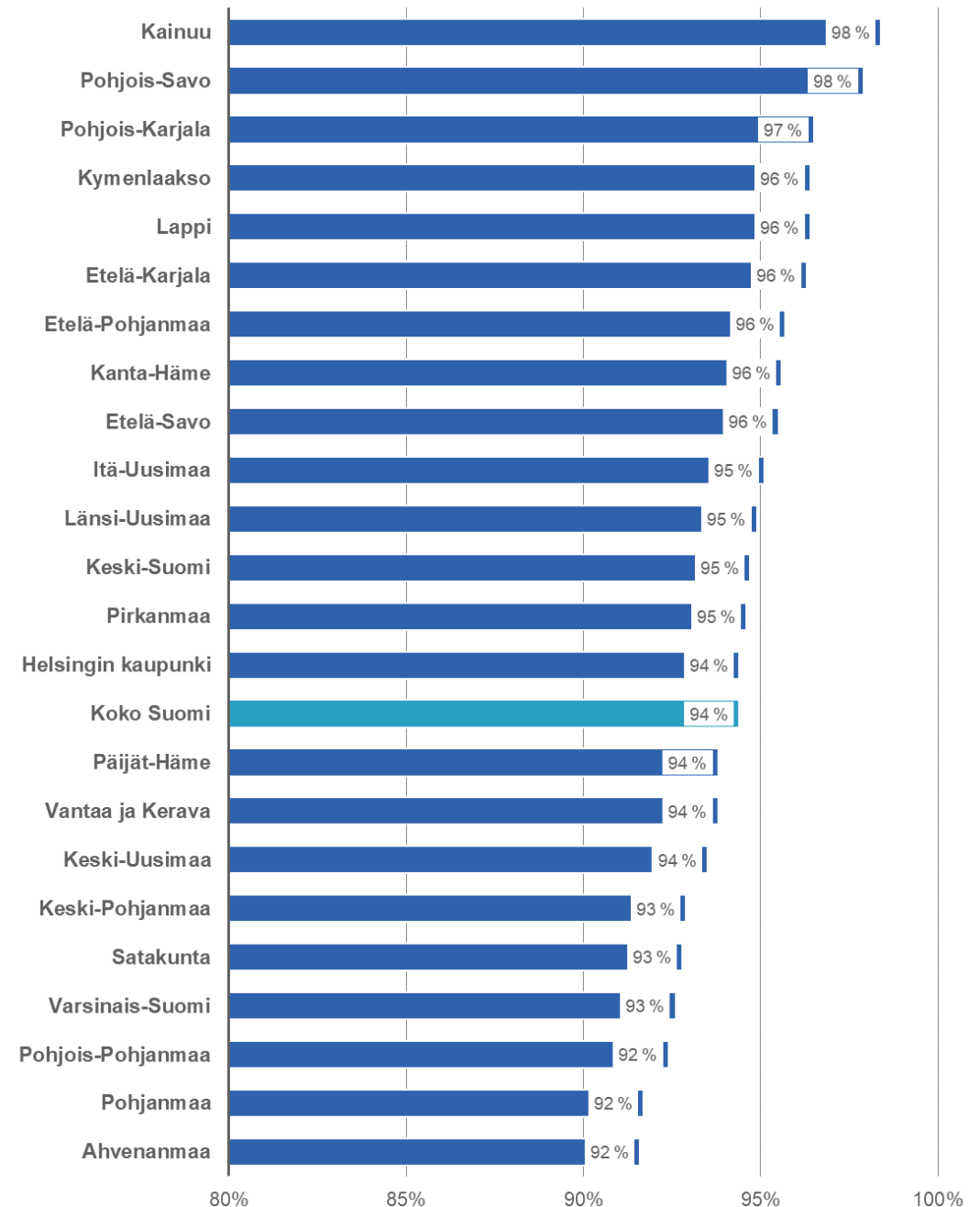
- Useilla alueilla päästään 99 % kattavuuteen
 - Edelleen monessa kunnassa kaikille lapsille aloitetaan viitosrokotussarja
- Matalin kattavuus Varsinais-Suomessa
 - Tiedonsiirrossa ongelmia?

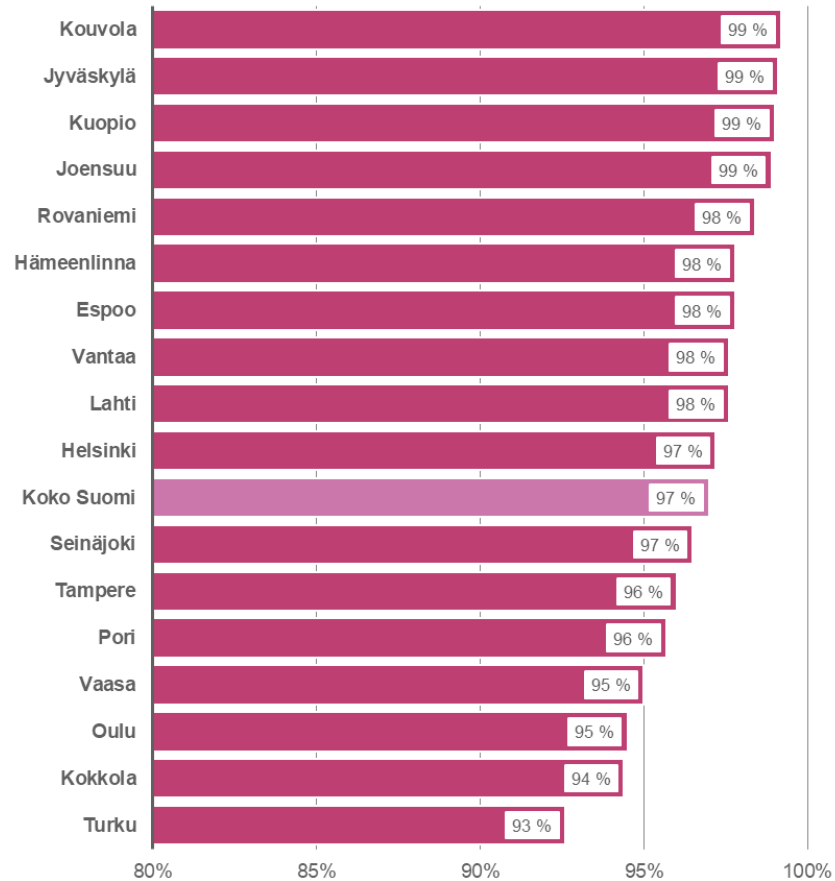
Rokotuskattavuudet hyvinvointialueittain: MPR-rokote

Alle puolella hyvinvointialueista MPR-rokotteen kattavuus yli 95 %

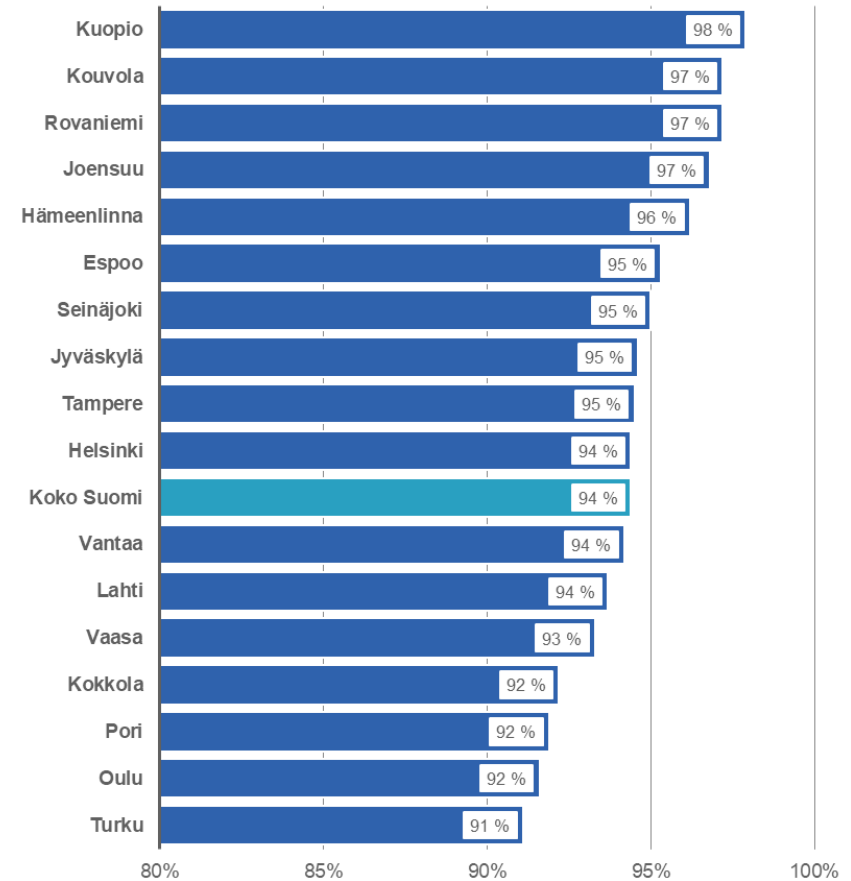
- Matalin kattavuus on Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla
- Laajemmat epidemiat ovat epätodennäköisiä, mutta paikallisten epidemioiden riski kasvaa etenkin herkästi leviävän tuhkarokon osalta, jos MPR-rokotuskattavuus jää toistuvasti matalaksi

Raportissa esitelty rokotuskattavuuksia myös suurimpien kuntien osalta

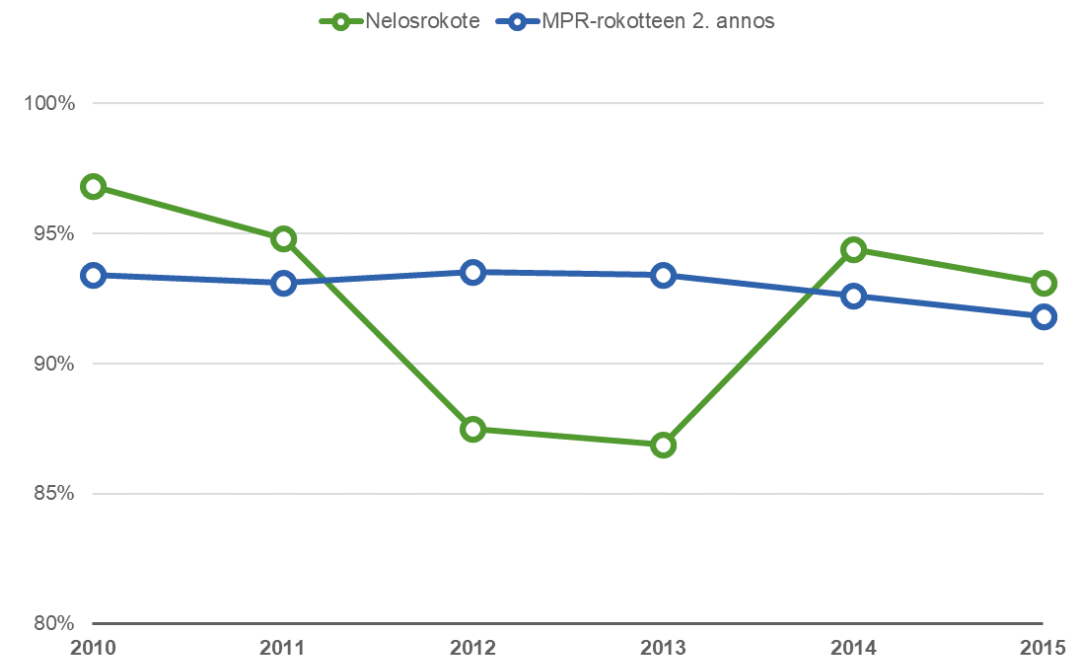
Viitosrokotteen kattavuus vuonna 2020 syntyneillä lapsilla kunnissa, joissa syntyi yli 500 lasta

MPR-rokotteen kattavuus vuonna 2020 syntyneillä lapsilla kunnissa, joissa syntyi yli 500 lasta

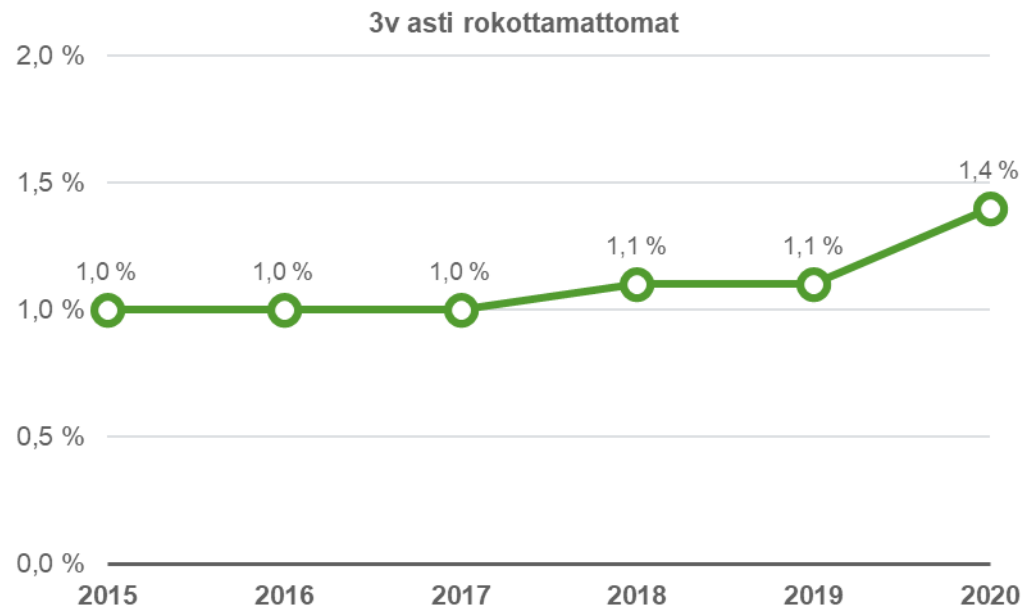
Kouluikäisten lasten nelosrokotteen ja MPR-rokotteen toisen annoksen kattavuus

- Vuonna 2015 syntyneistä noin 93 % on saanut nelosrokotteen
 - Vuonna 2014 syntyneiden kattavuus 94 %
- MPR-rokotussarjan toisen annoksen tai sitä vastaavan MPRV-rokotteen on saanut noin 92 % vuonna 2015 syntyneistä lapsista
 - Vuonna 2014 syntyneiden kattavuus hieman alle 93 %, vuonna 2013 ja 2012 syntyneiden 93,5 %

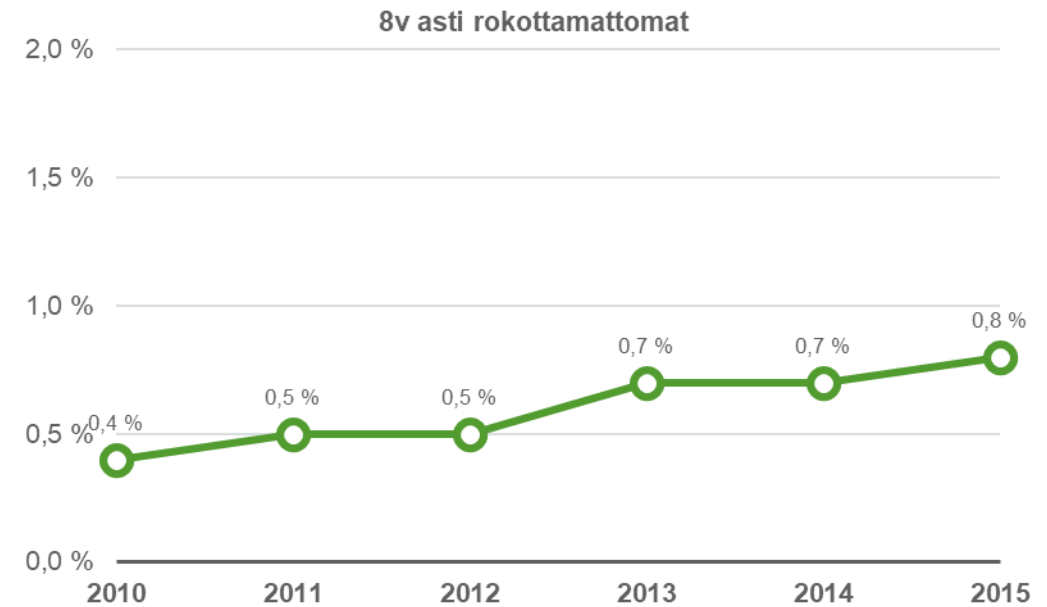

Lasten rokottamattomuus on edelleen harvinaista

3 ikävuoteen asti rokottamattomien osuus noussut edelliseen ikäluokkaan verrattuna.

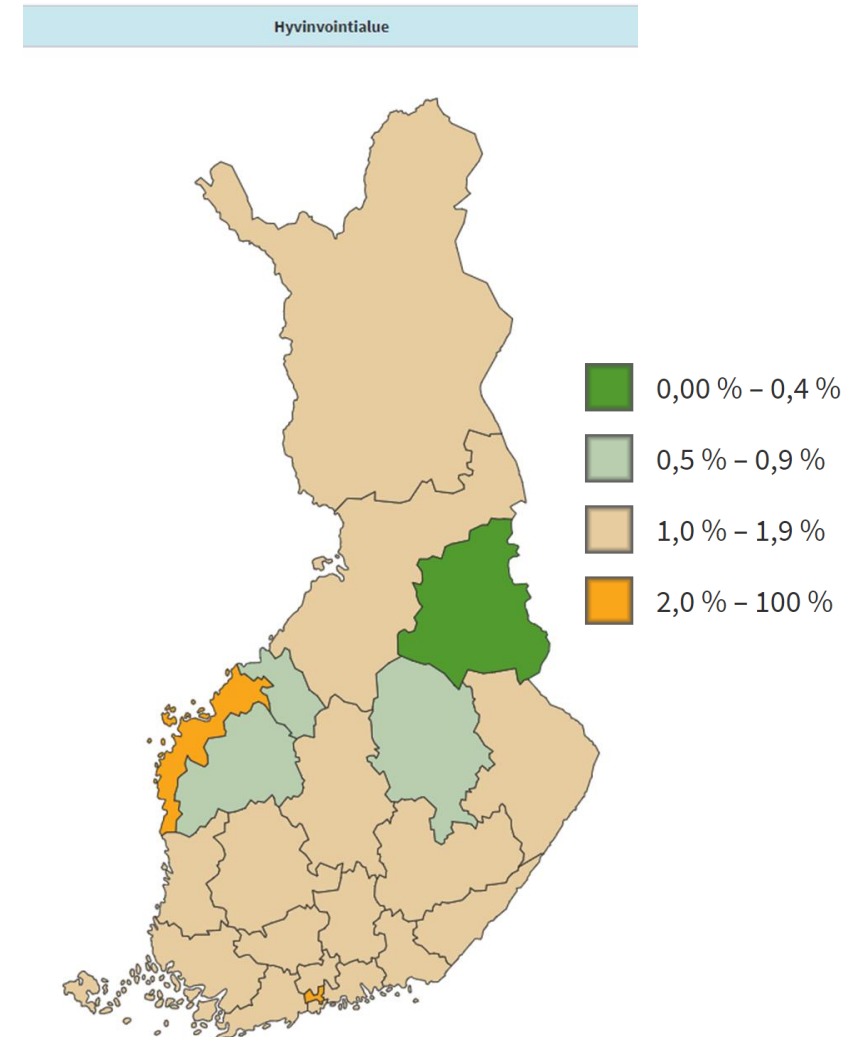
8 ikävuoteen asti rokottamattomien osuudessa ei nähdä samanlaista nousua edelliseen ikäluokkaan verrattuna.

Lapsi katsotaan rokottamattomaksi, jos hän ei ole saanut yhtään rotavirus-, pneumokokki-, MPR- tai MPRV-, viitos- tai nelosrokotetta

Rokottamattomien osuudessa alueellisia eroja

- Vuonna 2020 syntyneissä korkein rokottamattomien osuus on Pohjanmaan hyvinvointialueella, 3,3 %
- Matalin rokottamattomien osuus on Kainuussa, 0,4 %
- Rokottamattomien osuus on ollut kasvussa kuutta hyvinvointialuetta lukuun ottamatta kaikilla hyvinvointialueilla
- Ahvenanmaalla rokottamattomien osuus on laskenut voimakkaasti: vuonna 2019 syntyneissä kolmeen ikävuoteen asti rokottamattomia oli 2,8 %, kun vuonna 2020 syntyneistä rokottamattomia on Ahvenanmaalla enää 1,2 %
 - Myös neljällä muulla hyvinvointialueella rokottamattomien osuus on laskenut

Miten voimme saada vielä luotettavampia rokotuskattavuuslukuja?

Rokotuskattavuuslukuihin liittyy aina epävarmuutta

- Tiedot rokotuskattavuuksista perustuvat valtakunnallisen rokotusrekisterin ajantasaisiin tietoihin, jotka saadaan rokotusrekisteriin osana Avohilmo-tiedonkeruuta.
- Rokotusten kirjaamiseen ja tiedonsiirtoon liittyvien puutteiden vuoksi todelliset rokotuskattavuudet ovat todennäköisesti korkeampia kuin rokotusrekisteriin perustuvat luvut.
- Jotta voimme paneutua mahdollisiin muihin syihin rokotuskattavuuksien laskun taustalla, tarvitsemme luotettavia kattavuuslukuja.

Mikä olisi tärkeää rokotuskattavuuslukujen luotettavuuden kannalta?

- Rokotusten kirjaaminen oikein noudattaen yhtenäisiä kansallisia suosituksia
- Tiedonsiirtokatkosten välitön korjaaminen ja ongelmiin puuttuminen on tärkeää, sillä jälkikäteen asioiden selvittäminen ja tietopuutteiden korjaaminen on hankalaa – joskus jopa mahdotonta
 - Potilastietojärjestelmän vaihtuessa on erityisen tärkeää tarkastaa, että tiedot siirtyvät oikein myös vaihdoksen jälkeen
- Laadukkaaseen rokotustoimintaan kuuluu, että rokotusten järjestämisestä ja toteuttamisesta vastuussa olevat tahot seuraavat rokotusten toteutumista ja rokotuskattavuuksia
 - Seurannassa kannattaa hyödyntää [Karttaesitystä pikkulasten ajantasaisesta rokotuskattavuudesta](#)
 - [Rokotustietojen laaturaporteista](#) voi seurata annettujen rokotusten määriä ja havaita puutteita rokotustietojen määrissä
 - Jos epäillään puutteita tiedoissa, välittömästi yhteys pääkäyttäjään. Pääkäyttäjä voi alkaa selvittää asiaa tietojärjestelmätoimittajan kanssa.
 - Jos tilanne ei selviä, THL voi auttaa asian selvittelyssä (rokotusrekisteri@thl.fi)

Tiivistämällä yhteistyötä terveyskeskusten, pääkäyttäjien, tietojärjestelmätoimittajien ja THL:n välillä voimme saada vielä tarkempia kattavuuslukuja.